

حجامت از گذشته تا امروز

حجامت به عنوان یکی از روشهای درمانی در طب سنتی اسلامی و حتی از زمان یونان باستان و قبل از آن در چین مرسوم بوده است و امروز نیز با وجود گسترش طب نوین، عده زیادی هنوز از این روش برای درمان بیماری و ادای تکلیف دینی بهره می‌برند.

حجامت به عنوان یکی از روشهای درمانی در طب سنتی اسلامی و حتی از زمان یونان باستان و قبل از آن در چین مرسوم بوده است و امروز نیز با وجود گسترش طب نوین، عده زیادی هنوز از این روش برای درمان بیماری و ادای تکلیف دینی بهره می‌برند.

به گزارش خبرنگار بهداشت و درمان فارس، حجامت در فرهنگ ایرانی و اسلامی به عنوان یکی از توصیه های اکید پیامبر اسلام برای سلامتی معروف شده است و احادیث و روایات متعددی از آخرین پیامبر خدا درباره اهمیت و فواید حجامت وجود دارد به همین علت انجام حجامت به عنوان بخشی از طب اسلامی معروف شده است.

تاریخچه حجامت

با این حال در دانشنامه ویکی پدیا درباره حجامت این طور نوشته شده است که حجامت یکی از روشهای طب قدیم چینی به نام کاپینگ است که بیش از 5 هزار سال قدمت دارد و در زمان یونان باستان نیز در حدود 5200 سال پیش بقراط از این روش برای درمان بیماران خود استفاده می‌کرده است.

آن طور که در منابع موجود نوشته است از حدود 4600 سال پیش پزشکان ایرانی نیز از روش حجامت برای درمان بیماران خود استفاده می کرده اند و علاوه بر کاغذهای پاپیروس در مصر باستان بعد از آن در کتاب جالینوس و کتب حکمای ایرانی و اسلامی مانند کتاب قانون ابن سینا، کتاب ذخیره خوارزمشاهی نیز در فصولی به این روش درمانی اشاره شده است.

این روش طبابت تا قرن 18 میلادی در اروپا نیز مرسوم بوده است اما بعد از آن با فراگیر شدن طب نوین رفته رفته در کشورهای غربی مهجور ماند اما در کشورهای اسلامی و عربی به علت احادیث و روایاتی که از پیامبر اسلام (ص) درباره فواید حجامت توصیه شده است همچنان مقبولیت زیادی دارد.

تاریخ پزشکی ایران اما نشان می‌دهد که در دوران حکومت پهلوی به شدت با انجام حجامت مخالفت می شده و حتی آن را ممنوع اعلام کردند اما بعد از پیروزی انقلاب اسلامی دوباره این روش درمانی که ریشه در طب اسلامی دارد، تا حدی احیا شد و افرادی در مطبهای خود بیمارانشان را حجامت می کنند.

با این حال طبق گزارشی که در ویکی پدیا منتشر شده است، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در 23 شهریور سال 1377 انجام حجامت را ممنوع اعلام کرد اما بعد از آن با مخالفت فقهای شورای نگهبان و رأی دیوان عدالت اداری این مصوبه در 17 تیر 1380 لغو شد.

طبق قوانین و مقررات فعلی کشور، سازمان انتقال خون ایران از افرادی که حجامت کرده‌اند تا یکسال خون نمی‌گیرد، مسئولان این سازمان در این مورد اعلام می‌کنند که منع دریافت خون از افرادی که حجامت کرده‌اند بر اساس مقررات جهانی و برای اطمینان از ایمنی خونی است که برای بیماران و افراد نیازمند خود مورد استفاده قرار می‌گیرد، چون احتمال اینکه در محل حجامت از وسایل استریل استفاده نشده و بیماریهایی مثل هپاتیت یا ایدز منتقل شوند، منتفی نیست.

با این وجود مراکزی مانند موسسه حجامت ایران با این تصمیم وزارت بهداشت و سازمان انتقال خون مخالفت کرده‌اند و علت این تصمیم سازمان انتقال خون را بی اطلاعی آنها از ویژگی‌های درمان از طریق حجامت و فواید این روش درمانی که ریشه در فرهنگ اسلامی دارد، می‌دانند.

با وجود اختلاف نظرهایی که بین برخی پزشکان نوین و طبیبان سنتی در مورد حجامت وجود دارد، مراکز انجام حجامت در سراسر کشور فعال هستند و افراد پزشک و تجربی در زمینه حجامت فعالیت می‌کنند.

یکروز با حجامت

برای بررسی بیشتر این موضوع به یکی از مراکز حجامت در خیابان انقلاب تهران می‌رویم، صدای بادکش کردن پشت افراد مراجعه

کننده در بدو ورود توجه را جلب می‌کند. منشی پشت میزی نشسته است و از هر فردی که برای حجامت مراجعه کرده است، 10 هزار تومان می‌گیرد و یک لیوان و یک تیغ جراحی یکبار مصرف را به دستش می‌دهد.

پشت سرش کاغذی روی دیوار چسبانده‌اند که روی آن نوشته است: حجامت کتف، حجامت سر، حجامت پا 10 هزار تومان، فصد 15 هزار تومان، زالو درمانی...

بیش از 80 نفر تاکنون اسمشان در دفتر خانم منشی نوشته شده است. از او می‌پرسم روزی چند نفر برای حجامت اینجا می‌آیند، از سوال من تعجب می‌کند، می‌گوید: امروز که شما آمده‌اید خلوت است، روزانه بیشتر از 100 نفر مراجعه کننده داریم.

روی تابلوی مرکز حجامت نوشته شده است، دکتر محمد علی نصرتی، قلب و عروق، داخلی و رژیم درمانی. دکتر اما در اتاقش نشسته است و بیشتر افراد بعد از گرفتن لیوان و تیغ یکبار مصرف نزد مردی میانسال برای حجامت می‌روند و بسیاری از آنان مراجعه‌ای به پزشک ندارند.

به کنار مردانی که تحت حجامت هستند، می‌روم، مردی میانسال بالای سرشان ایستاده است، یکی یکی می‌آیند و پشت میزی می‌نشینند، پیراهنشان را در می‌آورند و آماده حجامت می‌شوند. لیوان و تیغ را به دست مرد میانسال می‌دهند.

مرد میانسال لیوان یکبار مصرف را پشت و میان دوکتف‌شان می‌گذارد، هوای آن را خالی می‌کند تا به قوی فشار منفی ایجاد شود، پوست زیر لیوان جمع شده و خون در آن وارد می‌شود. بعد با لیوانی دیگر اطراف این محل را بادکش می‌کند، صدای بادکش همان صدایی که در بدو ورود توجه هر مراجعه کننده را جلب می‌کند.

پس از چند بار بادکش، لیوان را از میان کتف بر می‌دارد، مقداری بتادین می‌زند و بعد با تیغ جراحی چند خراش وارد می‌کند، خون جاری می‌شود و بلافاصله لیوان را می‌گذارد و هوايش را خالی می‌کند تا خون مکیده شود. این عمل را 3 بار تکرار می‌کند و در مجموع حدود نصف استکان خون از فرد خارج می‌شود، خون خارج شده پس از خروج از بدن لخته و سفت می‌شود، می‌گوید: ببین، چربی خالص است، خیلی خونت کثیف است.

جوان حدوداً 25 ساله حجامت می‌کند و خارج می‌شود، از او می‌پرسم برای چه حجامت کردی، می‌گوید: دوستانم گفته‌اند، خون من غلیظ است و اگر حجامت کنم، خوب می‌شوم، بیماری خاصی ندارم اما از وقتی حجامت می‌کنم، احساس سبکی و راحتی دارم، برای همین هر چند ماه یکبار به اینجا می‌آیم و حجامت می‌کنم.

جوان دیگر می‌گوید: خون من هم غلیظ است و با انجام حجامت، سموم بدن و خون کثیف از بدنم دفع می‌شود، اهدای خون این خواص را ندارد. جوان دیگری که برای اولین بار است برای حجامت مراجعه کرده و کمی نگران است نیز می‌گوید: من قلبان می‌کشم و نفس تنگی دارم، دوستانم گفته‌اند اگر حجامت کنم خوب می‌شوم. برای همین آمده‌ام اینجا حجامت کنم. از او می‌پرسم چرا قلبان را ترک نمی‌کنی، می‌گوید: نمی‌توانم.

مدتی از حجامتش می‌گذرد که مرد میانسال به این جوان می‌گوید چهره‌ات زرده شده، احتمالاً مشکل داری و نباید ادامه بدهی، حجامت را قطع می‌کند و با وجود اصرار جوان بلند قامت و چهارشانه برای ادامه حجامت، می‌گوید نباید ادامه دهی. برو آنجا و چند دقیقه روی تخت استراحت کن. اگر خواستی یکماه آینده دوباره برای حجامت بیا.

فواید حجامت از زبان پزشک

به سراغ دکتر محمد علی نصرتی می‌روم تا با او درباره شیوه حجامت و فواید آن صحبت کنم، از او می‌پرسم، حجامت برای چه کسانی مفید است، می‌گوید: به طور کلی منعی برای انجام حجامت برای هیچ فردی وجود ندارد، خیلی افراد روزانه برای انجام حجامت مراجعه می‌کنند، بعضی از آنها بیماری دارند و برای درمان علت بیماریشان حجامت می‌کنند، بعضی هم هیچ بیماری ندارند اما چون سنت پیغمبر است و می‌خواهند سلامتی شان را حفظ کنند، برای حجامت اینجا می‌آیند و ما تقریباً همه آنها را حجامت می‌کنیم.

او ادامه می‌دهد: اکثر افرادی که حجامت می‌کنند، معتقدند حجامت برای هیچ کس ضرری ندارد اما من اعتقاد دارم، زنان باردار و کودکان زیر 4 ماه نباید حجامت کنند و آنها را حجامت نمی‌کنم. چون سنت و توصیه پیغمبر است که بچه‌های خود را از چهارماهگی تا سن بلوغ حداقل سالی یکبار حجامت کنید.

نصرتی اضافه می‌کند: هر کس بخواهد، چه بیمار باشد و چه سالم می‌تواند حجامت کند البته افراد بالای 70 سال که مغز استخوانشان

ضعیف می‌شود و خونسازی کمتر انجام می‌شود به خصوص اگر بیماری مثل دیابت یا بیماری قلبی داشته باشند بهتر است قبل از حجامت بررسی شوند و اگر شرایطشان مناسب بود، بعد حجامت کنند.

این پزشک می‌گوید: عده‌ای از بیماران هستند که دارو مصرف می‌کنند، مثلاً پلاویکس یا داروهای ضد انعقاد مصرف می‌کنند این افراد هم هیچ منعی برای حجامت ندارند، چون اصل حجامت بادکش آن است، با بادکش مسیر جریان خون را منحرف می‌کنیم به همین علت حجامت با خون دادن فرق می‌کند.

از او می‌پرسم فرق حجامت با اهدای خون چیست، می‌گوید: در حجامت با بادکش، فشار منفی ایجاد می‌کنیم به همین علت آن بخش از خون که جرم حجمی کمتری دارد زودتر خارج می‌شود مثل گلبولهای قرمز و سفید و پلاکتها و آب خون یا همان پلاسما کمتر خارج می‌شود.

و ادامه می‌دهد: در حجامت بیش از 60 تا 70 درصد خونی که خارج می‌شود شامل سلولهایی مثل گلبولهای قرمز و سفید و پلاکت است به همین علت هم بلافاصله بعد از حجامت، خون بند می‌آید در حالی که در انتقال خون، کمتر از 35 درصد گلبول و پلاکت است و بقیه آن پلاسما است.

نصرتی می‌گوید: گلبول سفیدی که از خون محل حجامت خارج می‌شود هم، جلوی عفونت را می‌گیرد. ضمن اینکه من قبل از حجامت و بعد از آن در آن محل بتادین می‌زنم و ضد عفونی می‌کنم.

از او می‌پرسم حجامت چه فوایدی دارد، می‌گوید: چون سیستم ایمنی بدن را تحریک می‌کند به علت فشار منفی در پست دو کتف در نزدیکی ستون فقرات و قلب، سیستم لنفاوی و ایمنی بدن تحریک و تقویت می‌شود در واقع سیستم ایمنی بدن را فعال می‌کند به همین خاطر فرد حجامت کننده دیگر مریض نمی‌شود.

نصرتی اضافه می‌کند: حجامت ضد بیماریهای قلبی و عروقی است و چون رگها را از پلاکت پاک می‌کند دیگر امکان سکته مغزی و قلبی هم وجود ندارد و از بیماریهای عفونی نیز به علت فعال کردن سیستم ایمنی بدن پیشگیری می‌کند.

وی می‌گوید: در واقع ما با حجامت خونهای کثیف بدن را دفع می‌کنیم و کاری می‌کنیم که سیستم خونسازی بدن خون تازه تولید کند. در واقع ما با این کار گلبولهای زائد و پلاکتهای مرده را خارج می‌کنیم. بارها پیش آمده یک مریض قلبی آمده پیش من حجامت کرده و بعد آنژیوگرافی کرده و دیده عروقی باز شده است. این حرف را من نمی‌گویم خون مریضهایم می‌گویند که «بعد از حجامت احساس می‌کنم رگهایم باز شده است«.

از او می‌پرسم که در فرآیند انتقال خون هم حدود 450 سی سی خون از افراد می‌گیرند و به همین علت فرایند خونسازی تحریک می‌شود ضمن اینکه خون افراد آزمایش می‌شود و افراد از سلامتی خود و نبود بیماریهای عفونی مثل هپاتیت و ایدز در بدنشان مطلع می‌شود و در عین حال خون سالم آنها به مصرف بیماران و افراد نیازمند می‌رسد که ثواب زیادی هم دارد، در پاسخ می‌گوید: سیستم انتقال خون با حجامت فرق می‌کند اینجا ما با بادکش می‌کنیم و با ایجاد فشار منفی به نسبت انتقال خون، گلبول و پلاکت بیشتری را از بدن خارج می‌کنیم.

وی اضافه می‌کند: ما در حجامت خون مویرگی را می‌گیریم، یعنی خونی که در انتها الیه رگها اکسیژن را به سلولها می‌رساند و مواد زائد آنها را می‌گیرد، می‌پرسم پس خون سرخرگی و تمیز (حاوی اکسیژن) هم در حجامت از بدن خارج می‌شود، می‌گوید: بله ممکن است خون تمیز هم خارج شود اما بیشترش خون کثیف است.

از دکتر نصرتی می‌پرسم، پس اینکه مردم می‌گویند، در حجامت خون کثیف دفع می‌شود، آیا حرف درستی است و پاسخ می‌دهد: بله درست است، البته همان طور که گفتم ممکن است خون تازه هم در آن باشد اما بیشتر آن خون کثیف است، البته عوام می‌گویند خون کثیف است و شاید به یک معنا درست نباشد ولی چون مواد زائد خون دفع می‌شود به یک معنا درست است.

از او می‌پرسم چرا سازمان انتقال خون از افرادی که حجامت می‌کنند، خون نمی‌گیرد، می‌گوید: انتقال خون یک فلسفه دارد که ممکن است افراد در جایی حجامت کنند که از وسایل استریل و یکبار مصرف استفاده نشده باشد و از این نظر به طور کلی حرف درستی می‌زنند، چون ممکن است بیماریهای عفونی مثل ایدز یا هپاتیت از طریق لوازم بین افراد منتقل شود. خونی که برای بیماران استفاده می‌شود باید مطمئن باشد. به طور اصولی این مسئله را در مورد خودم یا افرادی که از وسایل یکبار مصرف استفاده می‌کنند، قبول ندارم اما در حالت کلی استدلال سازمان انتقال خون را قبول دارم. با اینکه آن را در مورد خودم صادق نمی‌دانم.

از دکتر نصرتی می‌پرسم چرا برخی پزشکان با حجامت مخالفت می‌کنند، می‌گویند: کسانی که با حجامت مخالفت می‌کنند از فواید آن اطلاعی ندارند.

از او می‌پرسم شما پزشک هستید آیا در دوره دانشگاه آموزشی درباره حجامت دیده‌اید، می‌گویند: نه طب سنتی و حجامت اصلاً در دانشگاهها در دوره کلاسیک پزشکی عمومی تدریس نمی‌شود و من خودم بعداً در یک دوره بیرون از دانشگاه در مورد حجامت آموزش دیدم به همین علت هم هست که پزشکان درباره فواید حجامت اطلاعی ندارند.

ضمن اینکه پزشکیانی که با حجامت مخالفت می‌کنند، منافع شخصی شان زیر سوال می‌رود و ممکن است تعداد بیمارانشان کم شود به همین خاطر حرفهای غیر علمی درباره ضررهای حجامت می‌زنند. در حالی که به نظر من مراکز تحقیقاتی و علمی باید بیایند و برای اثبات فواید حجامت تحقیق کنند و این فواید را به اثبات برسانند.

از دکتر نصرتی می‌پرسم شما در بروشورهای تبلیغاتی که در مطب و مراکز توزیع می‌کنید، فواید زیادی درباره حجامت نوشته‌اید که شامل این موارد است: 171#& پیشگیری و درمان انسداد عروق و پیشگیری از سکت‌های قلبی و مغزی، تنظیم چربی، قند، اسید اوریک خو و اثر مفید بر فشار خون و دیابت، درمان غلظت خون و بر طرف نمودن مسمومیت‌های مزمن.

همچنین درمان ناراحتی‌های پوستی از قبیل جوش، کهیر، خارش و حساسیتها، درمان ناراحتی‌های عصبی، اضطراب، سردردهای شدید و مزمن مانند میگرن، درمان خواب رفتگی و سردی دست و پا با بهبود بخشیدن به گردش خون.

درمان ریزش مو و تقویت رشد موها، تنظیم وزن و خصوصاً در افراد لاغر، بهتر شدن تنفس در مبتلایان به آسم، درمان ناراحتی‌های کبد و کلیه، درمان ناتوانی‌های جنسی، درمان ناراحتی‌های زنانه، درمان نازایی، مرتب کردن عادت ماهیانه زنان، درمان دردهای هنگام قاعدگی و کمک به ترک سیگار و مواد مخدر& raquo. آیا این همه فواید اثبات شده است.

می‌گویند: بله، من خودم مریضی داشتم که تری گلیسرید خونش بالا بود و با حجامت درمان شد، یا بیمار مبتلا به آسم داشتم که با حجامت بهبود پیدا کرد، در مورد ریزش مو هم نمی‌توانم بگویم که درمان کامل می‌کند اما با تحریک سطح سر و پوست و با به جریان انداختن خون در سطح پوست فولیکول‌های روی پوست تقویت شد و در بهتر شدن رویش مو تأثیر دارد.

در مورد ناتوانی جنسی هم با بادکش و حجامت از کمر و همزمان با آن زالو درمانی افراد درمان می‌شوند.

در پایان از او می‌پرسم تخصص شما چیست، می‌گویند: من پزشک عمومی هستم، می‌پرسم پس چرا روی تابلوی مطب و کارت ویزیتان نوشته‌اید، قلب و عروق، داخلی و رژیم درمانی در حالی که هر کدام از اینها یک رشته تخصصی پزشکی جداگانه است، می‌گویند: حرف شما منطقی است، من این کارت و تابلو را 10 سال پیش سفارش دادم، نمی‌خواهم کارم را توجیه کنم و قصد گول زدن مردم را ندارم، به خصوص اینکه من بیمار قلبی و عروقی ویزیت نمی‌کنم و فقط حجامت می‌کنم اگر مریض قلبی می‌دیدیم می‌شد گفت، قصد گول زدن مردم را دارم اما حالا نه.

حجامت صلواتی

فردای آن روز در خبرگزاری نشسته بودم که فردی تماس گرفت و خود را قاسم پرواز، بنیانگذار حجامت صلواتی در ایران معرفی کرد و گفت: شما دیروز به مرکز همکار ما دکتر نصرتی مراجعه کرده‌اید من هم تماس گرفتم بگویم وارد راه بزرگی شده‌اید که اگر خوب عمل کنید، سعادت دنیا و آخرتتان تضمین می‌شود.

از او درباره تخصصش می‌پرسم می‌گویند: من لیسانس زبان انگلیسی دارم. 35 سال پیش در آمریکا بوم و سرطان حنجره داشتم، دکترهای آمریکا جوابم کرده بودند، به ایران برگشتم دوستی گفت برو حجامت کن، گفتم کجا گفت، شاه جمع کرده است باید بگردی تا پیدا کنی.

و ادامه می‌دهد: گشتم تا بالاخره در خمام گیلان یک نفر را پیدا کردم که حجامت می‌کرد، همین که حجامت کرد، بیماریم به طور کلی درمان شد. از او پرسیدم می‌شود من هم می‌توانم یاد بگیرم گفت، بله.

قاسم پرواز می‌گویند: من هم رفتم و حجامت را یاد گرفتم و از آن روز تاکنون به 4 هزار پزشک آموزش داده‌ام، حجامت توصیه پیامبر اسلام است و حضرت محمد(ص) فرموده است باید فرزندان‌تان را از 4 ماهگی سالی چهار بار حجامت کنید تا مریض نشوند. من این کار را برای نوهام انجام داده‌ام و او امروز یک دانشمند شده است.

و ادامه می‌دهد: شما باید عزمتان را برای ترویج حجامت جزم کنی. ما داریم به زودی وزارت حجامت را تأسیس می‌کنیم و اگر شما هوشیار باشی و زود وارد عمل شوی و حجامت را یاد بگیری و برای اطرافیانت در فامیل انجام دهی شما قطعاً معاون وزیر خواهی شد.

پرواز اضافه کرد: اسدالله علم در زمان شاه حجامت را ممنوع کرد و ضربه سنگینی به این سنت پیغمبر(ص) اما این درمان اسلامی ریشه در فرهنگ ما دارد و مردم دوباره بعد از انقلاب این سنت را احیا کردند و اکنون هزاران نفر هر روز برای حجامت مراجعه می‌کنند و برای حجامت مدتها در صف می‌ایستند.

او می‌گوید: پزشکان با حجامت مخالفت می‌کنند چون اگر فرهنگ حجامت ترویج شود دیگر باید در مطبهایشان، خودشان را باد بزنند چون دیگر کسی مریض نمی‌شود که به آنها مراجعه کند. خداوند و معصومین حجامت را توصیه کرده‌اند و آدرس محل آن را که بین دو کتف محل تجمع مواد زائد است داده‌اند. علم امروز هم به این حقیقت رسیده است و خود پزشکان هم امروز می‌دانند که در حجامت سلولهای مرده و زائد از بدن دفع می‌شود پیامبر(ص) هم فرموده است، الحجامت دوا کل درد و بلا.

نظر وزارت بهداشت درباره حجامت

مرضیه وحید دستجردی، وزیر سابق بهداشت دو سال پیش درباره حجامت به خبرنگار فارس گفت: حجامت از نظر علمی و در موارد خاص مورد تأیید وزارت بهداشت است، اما درباره زالو درمانی هنوز نمی‌توانیم اعلام نظر کنیم. باید ببینیم افراد و متخصصانی که در زمینه طب سنتی به صورت علمی فعالیت می‌کنند، چه نظری دارند.

حسن ابوالقاسمی، فوق تخصص خون و رئیس سابق سازمان انتقال خون در مورد حجامت می‌گوید: حجامت یک سابقه تاریخی 5 هزار ساله دارد و در اقوام مختلف وجود داشته است، احادیث و روایات زیادی هم در اسلام وجود دارد که معصومین انجام حجامت را توصیه کرده‌اند.

وی اضافه می‌کند: در مورد حجامت دو رویکرد وجود دارد یک عده افرادی هستند که معتقدند چون ریشه در احادیث و روایات دارد باید بدون توجه به علم روز بر مبنای منابع اسلامی آن را ترویج کنیم و عده‌ای هم معتقدند که فواید حجامت باید با استفاده از طب امروز و آزمایشهای علمی و کارآزمایی بالینی اثبات شود.

قائم مقام وزیر بهداشت و رئیس دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی معتقد است: من چون یک سابقه‌ای در سازمان انتقال خون دارم، شخصاً معتقدم که اگر کسی برای ثواب و تکلیف دینی حجامت می‌کند، بهتر است خون اهدا کند چون اهدای خون به نجات جان یک انسان نیازمند منجر می‌شود و ما در قرآن آیه داریم که هر کس جان یک انسان را نجات دهد گویی جان همه انسانها را نجات داده است و چه ثوابی از این بالاتر.

ابوالقاسمی می‌گوید: به هر حال افزایش اهداکننده خون به خصوص اهدا کنندگان مستمر یک افتخار ملی و بین‌المللی برای کشور است و می‌تواند به نجات جان انسانهای زیادی از جمله بیماران صعب‌العلاج کمک کند و چون به علت استانداردهای بین‌المللی نمی‌توانیم از افرادی که حجامت کرده‌اند خون بگیریم، ترویج حجامت در بین افراد سالم شاخص اهدای خون را که به نجات جان انسانها می‌انجامد، پایین می‌آورد.

وی اضافه می‌کند: اما از یک منظر دیگر حجامت اکنون جزئی از طب سنتی ماست و ریشه چند هزار ساله دارد و مستنداتی در مورد آن وجود دارد که نمی‌توانیم آنها را نادیده بگیریم، اسناد تاریخی زیادی درباره حجامت وجود دارد و به هر حال یکی از اعمالی است که در اقوام مختلف برای درمان بیماری کاربرد داشته است.

رئیس انجمن خون و انکولوژی ادامه می‌دهد: من تخصص این را ندارم که درباره فواید حجامت صحبت کنم اما معتقدم افرادی که در طب سنتی کار می‌کنند باید تحقیقات و بررسی‌های علمی لازم را انجام دهند و تأثیر حجامت را بر فیزیولوژی بدن و درمان بیماریها با کارآزمایی بالینی اثبات کنند.

وی می‌گوید: به هر حال این روش درمانی تاریخی حتماً فوایدی دارد که باید اثبات شود و بعد از اینکه اثبات شد برای درمان بیماریهایی که کارکرد علمی آن اثبات شده است، از طرف پزشکان متخصص تجویز شود اما افراد سالم نیازی به درمان به روش حجامت ندارند و چه برای سلامت خود و چه برای ثواب و نجات جان دیگران بهتر است خون اهدا کنند و من شخصاً معتقدم که اگر پیامبر (ص) و ائمه امروز در میان ما بودند، حتماً به افراد سالم اهدای خون را برای نجات هموعانشان توصیه می‌کردند و حجامت را برای درمان بیماریهایی که این روش برای آنها سودمند است توصیه می‌کردند.

محمود خدادوست، معاون طب سنتی وزیر بهداشت در مورد حجامت به خبرنگار فارس می‌گوید: حجامت جزو اعمال یدای طب سنتی است که در آیین نامه ابلاغ شده طب سنتی نیز به آن اشاره شده است.

وی ادامه می‌دهد: بر اساس آیین نامه طب سنتی، حجامت حتماً باید زیر نظر پزشک و با تجویز او برای درمان برخی بیماریها که در آیین نامه ذکر شده و یک فهرست 150 تایی دارد انجام شود، این پزشک باید دوره و آموزش رسمی طب سنتی را دیده باشد و مجوز انجام خدمات طب سنتی را از وزارت بهداشت گرفته باشد و هر کسی مجاز به انجام این کار نیست.

معاون وزیر بهداشت اضافه می‌کند: بسته آموزش خدمات طب سنتی هم برای پزشکان که باید خدمات آن را از جمله حجامت تجویز کنند و هم برای ارائه کنندگان خدمت حجامت تدوین شده است.

وی گفت: حجامت مانند بقیه روشهای درمانی در طب نوین یا طب سنتی برای درمان تعداد معدودی از بیماریها سودمند است و موارد کاربرد آن به عنوان اندیکاسیونهای حجامت در آیین نامه طب سنتی مشخص شده است و تجویز حجامت برای غیر از این موارد که حدود 150 مورد است، مجاز نیست.

این متخصص طب سنتی ادامه می‌دهد: اساساً چیزی با این عنوان که حجامت برای درمان همه بیماریها و برای همه افراد توصیه شده باشد در طب سنتی نداریم و حتی در منابع طب سنتی نیز آمده است که اگر فرد، زمان و مکان انجام حجامت به درستی انتخاب نشود، اشتباه است.

وی گفت: در طب سنتی هیچ عملی نداریم که برای همه بدون در نظر گرفتن شرایط آنها تجویز شود و نمی‌شود یک نسخه را برای همه مردم پیچید به عنوان مثال ما 120 نوع میگرد داریم که برای چند مورد آنها ممکن است حجامت موثر باشد و برای تعداد زیادی از آنها حجامت هیچ سودی ندارد.

وی گفت: حکمای ما هم در قدیم برای حجامت به اصول و قواعدی قائل بوده‌اند و هیچ جای کتب حکمای قدیم مثل ابوعلی سینا، رازی و جرجانی نیامده است که حجامت برای همه افراد باید انجام شود.

خدادوست اضافه کرد: متأسفانه در سالهای اخیر عده‌ای آمده‌اند و از باورهای مردم سوء استفاده می‌کنند و با این کار در مردم بی‌اعتمادی ایجاد می‌کنند و حتی اصل و محتوای روشن و نورانی طب سنتی را زیر سوال می‌برند.

وی می‌گوید: مبنای حجامت فقط دفع خون نیست بلکه کارکردهایی دارد که در طب سنتی به صورت علمی فواید آن ثابت شده است اما به شرطی که در جای خود و برای فردی که اندیکاسیون درمانی واقعی داشته باشد، انجام شود. انجام حجامت برای همه مردم، با هر مزاج و حتی برای افراد سالم کار درستی نیست. افراد سالم اگر می‌خواهند دفع خون کنند باید خون اهدا کنند.

معاون طب سنتی وزارت بهداشت اضافه می‌کند: نباید مفاهیم علمی طب سنتی را به صورت حرفهای عامیانه و غیر علمی بین مردم رواج دهیم، طب سنتی یک تخصص و علم است و باید افراد صاحب‌نظر و آموزش دیده درباره آن صحبت کنند.

وی می‌گوید: خیلی از این بروشورها و تبلیغاتی که افرادی درباره فواید حجامت ارائه می‌دهند، چیزی جز عوامفریبی و تبلیغات فریبنده نیست و برای کسب سود و سوء استفاده از باورهای مذهبی مردم است.

وی در پاسخ به این پرسش که چرا وزارت بهداشت نظارت لازم را در مورد خدمات طب سنتی ندارد، می‌گوید: ببینید، سالهاست که در وزارت بهداشت در این مورد نظارت کافی نبوده است و به همین علت عده‌ای به سمت سوء استفاده و عوامفریبی رو آورده‌اند، اکنون حدود یکماه است که معاونت طب سنتی در وزارت بهداشت تأسیس شده است، باید فرصت بدهیم تا بتوانیم با اجرای آیین نامه‌ها این مسائل را سر و سامان بدهیم.

خدادوست اضافه می‌کند: با توافق معاونت درمان وزارت بهداشت چند ماه به پزشکانی که علاقه به فعالیت در زمینه طب سنتی هستند مهلت می‌دهیم بیايند و آموزشهای لازم را ببینند و مجوز بگیرند و بعد از آن مراکز بدون مجوز را تعطیل می‌کنیم.

خدادوست می‌افزاید: طب سنتی ایرانی- اسلامی ما ریشه تاریخی دارد که بیش از 80 درصد آن اصلاح سبک زندگی، تغذیه سالم،

تحرک بدن، استفاده از آب و هوای سالم و پرهیز از استرس و فشار روحی است و فقط 20 درصد آن خدمات درمانی است که بخش کوچکی از آن حجامت است که آن هم باید برای بیمار خاص خود که اندیکاسیون درمانی دارد، استفاده شود.

گزارش از افشین شاعری